

Informacija o ispunjavanju obaveza definisanih kroz pregovaračko poglavlje 33 - Finansijske i budžetske odredbe sa Predlogom akcionog plana za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori i definisanim obavezama institucija nosioca aktivnosti za ispunjavanje mjera iz Akcionog plana

Pregovaračko poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe obuhvata pravila o vlastitim sredstvima koja predstavljaju finansijske prihode budžeta Evropske unije. Budžetska sredstva Evropske unije prikupljaju se iz tri osnovne vrste prihoda: tradicionalnih vlastitih sredstava (prihodi od carina, uključujući carina na poljoprivredne proizvode i akcize na šećer), vlastitih sredstava po osnovu poreza na dodatnu vrijednost (PDV) i vlastitih sredstava iz uplate država članica na temelju bruto nacionalnog dohotka.

Prihodi iz tradicionalnih vlastitih sredstava pokrivaju 15% prihoda u budžetu Unije. Od prikupljenih finansijskih sredstava države članice zadržavaju 25% u vlastitim, nacionalnim budžetima, a ostalih 75% izdvaja se u budžet Evropske unije. Iz ostalih izvora država članica u budžet EU izdvaja se manji dio. To su uplate po osnovu prihoda od PDV koji se ubiraju u državama članicama i svojim malim dijelom pripadaju EU. Riječ je o finansijskim doprinosima država članica u visini od 0,5% prihoda od PDV-a prema usklađenoj poreskoj osnovici i uplate na osnovu visine bruto društvenog proizvoda država članica.

Uplate sopstvenih sredstava koje se temelje na BND-u su najvažniji izvor prihoda Evropske unije i čine gotovo tri četvrtine njenih ukupnih prihoda. Prihodovna strana budžeta, kao i raspodjela finansijskog tereta među članicama, definiše se prihvatanjem godišnjih budžeta. Godišnji budžet se planira u okviru Finansijske perspektive – višegodišnjeg finansijskog okvira za budžetske prioritete tokom srednjoročnog razdoblja – koje se primarno bavi rashodnom stranom budžeta, odnosno programima koji se finansiraju iz zajedničkog budžeta Unije.

Od prvog dana članstva Crna Gora će uplaćivati potrebne doprinose u zajednički budžet Evropske unije čime će stići mogućnost da koristi određeni iznos rashoda Unije iz Kohezijskog fonda i strukturnih fondova.

Crna Gora je na Međuvladinoj konferenciji u Briselu u decembru 2014. godine otvorila pregovore o pristupanju u poglavlju 33, a do pristupanja u obavezi je da uspostavi koordinacionu strukturu i pravila za sprovođenje kako bi se obezbijedilo ispravno izračunavanje, naplata, predviđanje, isplata i kontrola sopstvenih resursa i izvještavanje EU o sprovođenju pravila o sopstvenim sredstvima.

VLADA CRNE GORE

**PREDLOG AKCIONOG PLANA
ZA USPOSTAVLJANJE SISTEMA SOPSTVENIH SREDSTAVA EVROPSKE UNIJE U CRNOJ GORI**

POGLAVLJE 33- FINANSIJSKE I BUDŽETSKE ODREDBE

Februar 2016

1. OPŠTI ADMINISTRATIVNI USLOVI U OBLASTI SOPSTVENIH SREDSTAVA

CILJ	PLANIRANE AKTIVNOSTI	NADLEŽNO TIJELO	ROK	IMPLEMENTACIJA AKTIVNOSTI
JAČANJE ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA U OBLASTI KOORDINACIJE SISTEMA SOPSTVENIH SREDSTAVA EUROPSKE UNIJE	Kadrovsко jačanje Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima Evropske Unije (EU) Proučavanje iskustava funkcionisanja sistema sopstvenih sredstava EU u drugim zemljama članica EU	Ministarstvo finansija (MF), Generalni direktorat za budžet (DG Budžet), Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU (Direkcija) MF, Generalni direktorat za budžet, Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima EU	2016 Kontinuirano	
DEFINISANJE PROCEDURA SISTEMA UPRAVLJANJA SOPSTVENIM SREDSTVIMA EU U CRNOJ GORI (CG)	Izrada Priručnika za upravljanje sistemom sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori	MF, Generalni direktorat za budžet, Direkcija	2017	TWINNING LIGHT PROJECT
RAZVOJ ODGOVARAJUĆEG NIVOA ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA ZA ISPRAVNO	Definisanje modela za procjenu sopstvenih sredstava	MF, Generalni direktorat za budžet, Direkcija	2017	TWINNING LIGHT PROJECT

PROJEKTOVANJE POJEDINIH VRSTA SOPSTVENIH SREDSTAVA				
OTVARANJE RAČUNA ZA SOPSTVENA SREDSTVA NA IME EVROPSKE KOMISIJE (EK) U CENTRALNOJ BANCI CRNE GORE	<p>Prikupljanje i razmjena iskustava sa zemljama članicama EU i izrada materijala vezanog za otvaranje i operacije vezane za račun za sopstvena sredstva EU</p> <p>Zahtjev za otvaranje računa</p> <p>Tehničko otvaranje računa</p> <p>EK seminar u vezi aktivnosti za sopstvena sredstva na računima</p>	<p>Centralna banka Crne Gore (CBCG)</p> <p>MF - Državni trezor</p> <p>CBCG</p> <p>Direktorat za budžet</p>	<p>2016</p> <p>Prije ulaska u EU</p> <p>Prije ulaska u EU</p> <p>6 mjeseci prije ulaska u EU-budžet seminar</p>	
RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA - EDUKACIJA I STRUČNO USAVRŠAVANJE	<p>Radionice za pojedine oblasti sopstvenih sredstava EU</p> <p>Proučavanje strukture sistema sopstvenih sredstava, procedura i iskustava drugih zemaljama članicama EU</p>	<p>MF – Direkcija, Državni trezor, Uprava carina (UC), Poreska uprava (PU), Zavod za statistiku (MONSTAT)</p> <p>MF – Direkcija, Državni trezor, Uprava carina, Poreska uprava,</p>	<p>2017</p> <p>Kontinuirano</p>	TWINNING LIGHT PROJECT

		MONSTAT		
IZMJENE I DOPUNE REGULATORNOG OKVIRA	Analiza najboljih praksi regulatornog uređenja oblasti sopstvenih sredstava EU u zemljama članicama	MF – Direkcija	2017	TWINNING LIGHT PROJECT
	Analiza nacionalne regulative koja reguliše pitanje upravljanja sistemom sopstvenih sredstava EU u Crnoj Gori i eventualno predlaganje izmjena i dopuna postojeće regulative	MF – Direkcija	2017	TWINNING LIGHT PROJECT

2. TRADICIONALNA SOPSTVENA SREDSTVA

U okviru IPA 2014-2020 programa, Uprava carina priprema aktioni dokument, referentni broj IPA 2014 / 032022.3 /CG/Carine-Podrška Upravi Carina. Specifični cilj ovog programa je jačanje administrativnih kapaciteta Uprave carina Crne Gore, u cilju sprovođenja tranzitnih procedura u potpunosti usklađenih prema spoljašnjim i unutrašnjim tranzitnim procedurama Zajednice EU kao i u cilju sprovođenja trenutne verzije novog kompjuterskog tranzitnog sistema (NKTS). Ukupni troškovi : 3,3mil. Nacionalna implementacija programa se očekuje u 2018. godini.

Drugi EU projekat će se nastaviti u skladu sa ažuriranom strategijom IIS. (Koordinacija sa EU/DG TAXUD direkcijom).

CILJ	PLANIRANE AKTIVNOSTI	NADLEŽNO TIJELO	ROK	IMPLEMENTACIJA AKTIVNOSTI
USPOSTAVLJANJE INFORMACIONOG SISTEMA (IS) I PROCEDURA ZA VOĐENJE RAČUNA A I B	<p>Shodno preporukama iz izvještaja DG Budžeta u "Globalna procjena sposobnosti Crne Gore za Primenu sistema sopstvenih resursa" iz juna 2015 : uspostavljanje projektnog tima (PT) čija će osnovni zadatak biti definisanje i uspostavljanje postupaka potrebnih za vođenje A i B računa tradicionalnih sopstvenih sredstava(TSS)</p> <p>U cilju uspostavljanja računa A i B odrediti organizaciju cjelokupnog procesa upravljanja TSS, određivanje odgovornosti organizacionih jedinica uključenih u upravljenje sisitemom TSS, definisanje procedura i rokova u vezi knjiženja, obračuna, naplate plaćanja i izvještavanja , koordinacija između organizacionih jedinica koje su uključene u sistem TSS</p>	<p>Ministarstvo finansija – Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p>	<p>Februar 2016</p> <p>Januar-April 2016</p>	PT

	<p>Proučiti propise i zahtjeve EU koji se odnose na računovodstveni sistem TSS</p> <p>Izrada analize pravila računovodstva sistema TSS-a na osnovu A i B računa, u skladu sa iskustvima stečenim iz radnih posjeta u zemljama članicama EU</p> <p>Pripremne radnje u vezi izmjene i dopune Carinskog zakona ili drugih propisa kojim bi se regulisalo prinudno izvršenje na pokretnim ili nepokretnim stvarima (s obzirom da je, shodno čl. 226 Zakon o carinama, propisana prinudna naplata na novčanim potraživanjima koje sprovodi CBCG), kojem treba prilagoditi i računovodstvenu evidenciju</p> <p>Definisati i označiti prihode koji ćemo svrstati na posebnim računima A i B, shodno tome da li su potraživanja–plaćena, neplaćena, obezbijeđena, neobezbijeđena ili osporavana</p> <p>Pripremne aktivnosti za donošenje Upustva za primjenu sistema TSS EU, u UC CG. Upustvom bi bili precizirani izvori TSS, računi TSS (A i B) nastanak potraživanja, rokovi za knjiženje, evidentiranje potraživanja na račune A i B, obrasci za izvještavanje za potrebe Uprave carina</p>	<p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina, Poreska uprava</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p>	<p>Maj 2016</p> <p>Novembar 2016</p> <p>Maj 2017</p> <p>III kvartal 2017</p> <p>IV kvartal 2017</p>	<p>PT TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>PT TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p>
--	---	---	---	---

	<p>Izrada Uputstva za primjenu sistema TSS EU u UC CG. Uputstvom bi bili precizirani izvori TSS, računi TSS (A i B) nastanak potraživanja, rokovi za knjiženje, evidentiranje potraživanja na račune A i B, obrasci za izvještavanje za potrebe Uprave carina</p> <p>Specifikacija funkcionalnih zahtjeva (tehnička specifikacija i procedure nabavke) za uvođenje aplikacije vođenje računa A i B, sistem izvještavanja i dogradnju postojeće aplikacije</p> <p>Dogradnja postojećeg IS, kao i dopuna u dijelu izvještaja naknadne kontrole i izrada aplikativnog rješenja za automatsko generisanje izvještaja računa A i B u skladu sa Odlukom Komisije 97/245/EZ, sa implementacionim planom</p> <p>Usvajanje Uputstva za primjenu sistema TSS EU u UC CG. Uputstvom bi bili precizirani izvori TSS, računi TSS (A i B) nastanak potraživanja, rokovi za knjiženje, evidentiranje potraživanja na račune A i B, obrasci za izvještavanje za potrebe Uprave carina</p> <p>Na osnovu donešenog Uputstva o evidentiranju prava Zajednice i postupcima izvještavanja TSS, potrebno je sprovesti kroz računovodstveni sistem vođenje i upravljanje računima A i B i shodno tome</p>	<p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija -Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p>	<p>IV kvartal 2017</p> <p>Kraj 2017</p> <p>Septembar 2018</p> <p>Oktobar 2018</p> <p>Novembar 2018</p>	<p>PT</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>TWINNING LIGHT PROJECT</p> <p>PT TWINNING LIGHT PROJECT</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020 TWINNING LIGHT PROJECT</p>
--	--	--	--	---

	<p>razviti informatički sisitem praćenja i kontrole računa A i B .</p> <p>U skladu sa informatičkim rješenjem donijeti i Priručnik za njegovo korišćenje.</p> <p>Testiranje informatičkog rješenja za račune A i B</p> <p>Implementacija dograđenog IS u pilot centru</p> <p>Interna revizija računovodstvenog sistema i informatičkog rješenja od strane interne revizije</p> <p>Edukacija službenika</p> <p>Vježba simulacije vođenja A i B računa</p>	<p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p>	<p>Decembar 2018</p> <p>Sredina 2019</p> <p>Septembar 2019</p> <p>Oktobar 2019</p> <p>Novembar 2019</p> <p>IV kvartal 2016 I kvartal 2017</p>	<p>TWINNING LIGHT</p> <p>PT</p> <p>PT</p> <p>PT MF</p> <p>PT</p> <p>PT UPRAVE CARINA</p>
--	--	---	---	--

			II kvartal 2017 III kvartal 2017 IV kvartal 2017	
PRIPREMA SLUŽBE ZA USPOSTAVLJANJE SISTEMA IZVJEŠTAVANJA U VEZI SA TRADICIONALnim SOPSTVENIM SREDSTVIMA KOJA SE PRIKUPLJAJU NA OSNOVU REZULTATA OTKRIVENIH SLUČAJEVA PREVARA NEPRAVILNOSTI I	Razrada i utvrđivanje postupaka potrebnih za pripremu pravila o godišnjem izvještavanju o rezultatima Komisije shodno član 17.5 Uredbe Vijeća 1150/2000 Izvještavanje testiranja IT aplikacije Izradu pilot projekta vezano za izvještavanje s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti, gdje iznosi prelaze 10.000 € Analizu izvještaja s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti, te postupno uvođenje obaveze istog načina izvještavanja za cijelokupno carinsko područje Crne Gore Podnošenje simulacije izvještaja s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti koji uključuju	Ministarstvo finansija - Uprava carina Ministarstvo finansija - Uprava carina Ministarstvo finansija Uprava carina Ministarstvo finansija - Uprava carina Ministarstvo finansija - Uprava carina	Kraj 2017 Sredina 2019 Januar-Mart 2019 Novembar 2019 Decembar 2018	TAIEX, CUSTOM 2020 PT, TAIEX, CUSTOM 2020 PT, TAIEX, CUSTOM 2020 PT, TAIEX, CUSTOM 2020

	<p>tradicionalna sopstvena sredstva u iznosu većem od 10.000 €</p> <p>Seminar Evropske komisije o OWNRES programu i WOMIS IT programu</p> <p>Izradu izvještaja o utvrđenim obavezama u naknadnim kontrolama, a za koje ne postoji osiguranje carinskog duga, te ih treba proknjižiti na račun B (dalji razvoj revizije nakon carinskog postupka)</p> <p>Izradu izvještaja o zaplijjenjenim robama putem OWNERS-a</p>	<p>Ministarstvo finansija - Uprava carina (EK)</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p>	<p>Prije ulaska u EU, prema Uputstvu Evropske Komisije</p> <p>III kvartal 2019 (kontinuirano)</p> <p>Sredina 2019</p>	<p>CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p>
<p>USKLAĐIVANJE UREDBE O SPROVOĐENJU CARINSKOG ZAKONA CG SA UREDBOM EU, SA POSEBNIM OSVRTOM NA USKLAĐENOST SISTEMA OTPISA CARINSKOG DUGA SA ČLANOM 17. (2)</p>	<p>Donošenje odgovarajućeg nacionalnog propisa u smislu usklađivanja sistema otpisa carinskog duga s članom 17.(2) Uredbe vijeća br. 1150/2000</p> <p>Uspostavljanje i primjena sistema EU za otpis nenaplativih dugova (procedure)</p>	<p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija Uprava carina</p>	<p>IV kvartal 2017</p> <p>Po pristupanju EU</p>	<p>TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>TAIEX, CUSTOM 2020</p>

UREDBE VIJEĆA BR. 1150/2000 O SPROVOĐENJU ODLUKE 94/728/EZ, EUROATOM O SISTEMU SOPSTVENIH SREDSTAVA U ZAJEDNICI				
USKLAĐIVANJE CARINSKOG ZAKONA SA PRAVNOM TEKOVINOM EU	<p>Usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Carinskog zakona kojim će se preuzeti odredba člana 220. stavka 2. tačka b. Carinskog kodeksa Zajednice</p> <p>Usvajanje Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe za sprovođenje Carinskog zakona kojima će se uskladiti odredbe Uredbe sa evropskim carinskim propisima u pogledu visine iznosa do kojih se neće sprovoditi naknadno knjiženje uvozne ili izvozne carine</p> <p>Nastavak sprovođenja priprema Uprave carina za sprovođenje antidampinških mjera</p>	<p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija - Uprava carina</p>	<p>II kvartal 2016</p> <p>IV kvartal 2016</p> <p>Kontinuirano do pristupanja EU</p>	<p>TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>TAIEX, CUSTOM 2020</p>

3. SOPSTVENA SREDSTVA PO OSNOVU POREZU NA DODATNU VRJEDNOST

CILJ	PLANIRANE AKTIVNOSTI	NADLEŽNO TIJELO	ROK	IMPLEMENTACIJA AKTIVNOSTI
OBRAČUN PROSJEČNE PONDERISANE STOPE PDV-A I POZITIVNIH I NEGATIVNIH NAKNADA	Izrada prve Tabele ponude i upotrebe (SUT), obračun teorijskog PDV-a i njegova raspodjela po proizvodima i aktivnostima u cilju stvaranja inputa za uključenje u SUT i obezbjeđenje neophodnih podataka za obračun prosječno ponderisane PDV stope od institucija statističkog sistema.	MONSTAT, Ministarstvo finansija i Poreska uprava Crne Gore	Decembar 2018	MONSTAT radi na pripremi prve Tabele ponude i upotrebe (SUT) za 2013. godinu koja treba biti raspoloživa u decembru 2016. SUT biće polazna osnova za obračun teorijskog PDV-a. Rad na obračunu teorijskog PDV biće sproveden tokom 2017-2018 godine kako bi se stvorili inputi za obračun prosječno ponderisane PDV stope. Obračun prosječno ponderisane PDV stope biće zajednička aktivnost Zavoda za statistiku i Poreske uprave. Poreska uprava treba da obezbijedi neophodne inpute za privredne subjekte koje su u sistemu PDV-a, subjekte koji nijesu u sistemu PDV-a, kao i inpute o PDV podacima po proizvodima i aktivnostima u cilju obračuna

				teorijskog PDV-a i njegovog uključenja u SUT, čime će se stvoriti uslovi za obračun prosječno ponderisane PDV stope.
IZRADA SIMULACIJE IZVJEŠTAJA O PDV-u	Izrada vježbe simulacije o PDV-u za 2014. godinu. Eksperimentalni obračun PPS za 2014 Verifikacija vježbe simulacije od strane EK	Ministarstvo finansija, MONSTAT i Poreska uprava MONSTAT Direktorat za budžet, Poreska uprava, MONSTAT i Eurostat	30. mart 2016. godine 30. mart 2016. godine II kvartal 2016	MONSTAT je izračunao draft PPS samo za finalnu potrošnju domaćinstva (Household final consumption expenditure (HFCE) za 2014. godinu. Trenutno je jedino moguće sastaviti PPS za finalnu potrošnju domaćinstava, jer su podaci za ovu potrošnu kategoriju raspoloživi prema Klasifikaciji individualne potrošnje prema namjeni (COICOP). MONSTAT će u narednom periodu raditi na izradi tabele ponude i upotrebe, kao i na

				poboljšanju sveobuhvatnosti obračuna BDP-a, što će biti dobra osnova za procjenu PPS za sve zahtijevane komponente BDP-a.
USKLAĐENOST ZAKONA O POREZU NA DODATNU VRIJEDNOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EU	Zakon o porezu na dodatu vrijednost – usklađivanje s pravnom tekovinom EU u oblasti PDV-a i odredbama Direktive 2006/112/EZ.	Ministarstvo finansija Poreska uprava	– IV kvartal 2016	U skladu s planom programa pristupanja Crne Gore, navodi se da će Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatnu vrijednost biti donešen u IV kvartalu 2016. Budući da se u predstojećem periodu planira revizija pomenutog dokumenta, postoji mogućnost da ovaj rok bude pomjeren.

4. SOPSTVENA SREDSTVA NA OSNOVU BRUTO NACIONALNOG DOHOTKA

CILJ	PLANIRANE AKTIVNOSTI	NADLEŽNO TIJELO	ROK	IMPLEMENTACIJA AKTIVNOSTI
USKLAĐIVANJE BDP-BND PODATAKA	Obračun bruto nacionalnog dohotka (BND) tokom 2015. godine	MONSTAT	Oktobar 2016	Monstat je obračunao i objavio rezultate bruto nacionalnog dohotka (BND) za period 2010-2014 godina u skladu sa ESA 2010 metodologijom u decembru 2015.godine. Izvršena je tranzicija od bruto domaćeg proizvoda (BDP) do bruto nacionalnog dohotka (BND) primjenom međunarodno propisane metodologije i podataka statistike platnog bilansa (BPM6) koja je u nadležnosti Centralne banke Crne Gore.
	Pilot obračun BDP prema prihodnom metodu tokom 2016. i 2017 godine. Objavljivanje podataka tokom 2017. godine	MONSTAT	Decembar 2017	Definisanje izvora i analiza podataka neophodnih za obračun BDP prema prihodnom metodu tokom 2016 i 2017.god. Nacionalni projekat IPA 2013 će pokriti aktivnosti vezane za obračun BDP-a po prihodnoj metodi.

	<p>Unapređenje obračuna sveobuhvatnosti BDP-a i BND je kontinuirani proces koji će se nastaviti u narednom periodu i obuhvatiće i uključivanje nelegalnih aktivnosti do kraja 2018. godine</p> <p>Priprema prvih tabela ponude i upotrebe za 2013</p> <p>Pripremanje dokumenata Opis metoda i izvora za obračun BND (GNI Inventory)</p>	<p>MONSTAT</p> <p>MONSTAT</p> <p>MONSTAT</p>	<p>Decembar 2018</p> <p>Decembar 2016</p> <p>Decembar 2017</p>	<p>Obračunati BDP dijelom obuhvata procjenu nesive ekonomije za pravne aktivnosti (podizvještavanje). Predstojeći IPA 2013 nacionalni projekat koji će početi na početku 2016. godine u trajanju od 2 godine će pokriti rad na poboljšanju procjene BDP, prateći Eurostat tabelarni pristup. Prikupljanje podataka od potencijalnih izvora, definisanje metodologije i obračun nelegalnih aktivnosti tokom 2016. god.</p> <p>MONSTAT je sproveo statističko istraživanje kojim je prikupio detaljne podatke o strukturi prihoda, rashoda i zaliha u novembru 2014.god. uz tehničku podršku IPA 2010 nacionalnog projekta. Rad na obračunu balansiranih tabela ponude i upotrebe nastavit će se kroz IPA 2013 nacionalni projekat.</p> <p>MONSTAT ima pripremljen dokument: Opis izvora i metoda za obračun BDP-a, koji se</p>
--	---	--	--	---

				redovno ažurira i koji će biti osnova za izradu novog dokumenta: BND opis (GNI Inventory) do kraja 2017. Priprema dokumenta Opis metoda i izvora za obračun BNDje podržana IPA 2014 višekorisničkim projektom
--	--	--	--	---

5. PROTOKOL O POVLASTICAMA I IMUNITETU (PPI)

CILJ	PLANIRANE AKTIVNOSTI	NADLEŽNO TIJELO	ROK	IMPLEMENTACIJA AKTIVNOSTI
USKLAĐIVANJE SA DIREKTIVOM SAVJETA 2006/79 EZ OD 5. OKTOBRA 2006. GODINE O OSLOBOĐENJU POREZA NA UVOZ MALIH POŠILJKI ROBA NEKOMERCIJALNE PRIRODE IZ TREĆIH ZEMALJA.	Izmjene i dopune Zakona o porezu na dodatu vrednost (Ovo se, takođe, odnosi na izuzetke od akciza i PDV-a za isporuke diplomatama i međunarodnim organizacijama, kao što su NATO i EU delegacije u EU)	Ministarstvo finansija - Uprava carina	IV kvartal 2015	

USKLAĐIVANJE SA DIREKTIVOM SAVJETA 2007/74/EU O OSLOBAĐANJU OD PDV-A I AKCIZA NA ROBU KOJA SE UVOZI ZA LJUDE KOJI PUTUJU IZ TREĆIH ZEMALJA	<p>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o carinama</p> <p>Uredba o postupku za dobijanje oslobođenja od plaćanja carine</p>	<p>Ministarstvo finansija – Uprava carina</p> <p>Ministarstvo finansija – Uprava carina i Poreska uprava</p>	<p>Do pristupanja EU</p> <p>Do pristupanja EU</p>	
---	--	--	---	--

GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MONTENEGRO

**DRAFT ACTION PLAN
FOR THE IMPLEMENTATION OF OWN RESOURCES SYSTEM OF THE EUROPEAN UNION IN MONTENEGRO**

Chapter 33 – Financial and Budgetary Provisions

February 2016

1. GENERAL ADMINISTRATIVE REQUIREMENTS IN THE FIELD OF OWN RESOURCES

GOAL	PLANNED ACTIVITIES	COMPETENT BODY	DEADLINE	IMPLEMENTATION OF ACTIVITIES
IMPROVING ADMINISTRATIVE CAPACITY IN THE FIELD OF COORDINATION OF THE EU OWN RESOURCE SYSTEM	<p>Strengthening of the administrative capacities of the Directorate for coordination and management of own resources of the EU</p> <p>Examining of the experiences regarding the functioning of the EU's own resources in other EU member states</p>	The Ministry of Finance (MF), Directorate General for Budget, Directorate for coordination and management of own funds of the EU MF, Directorate-General for Budget, the Directorate for coordination and management of own funds of the EU (Directorate)	2016 Continuously	
DEFINING PROCEDURES OF MANAGEMENT SYSTEM OF OWN EU RESOURCES IN MONTENEGRO	Development of Manual for the management of the system of own resources of the EU in Montenegro	MF, Directorate General of Budget, Directorate	2017	TWINNING LIGHT PROJECT
DEVELOPMENT OF ADEQUATE LEVEL OF ADMINISTRATIVE CAPACITY FOR PROPER BUDGET SIMULATIONS	Definition of models for the assessment of own resources and calculations of budgetary balances	MF, Directorate General of Budget, Directorate	2017	TWINNING LIGHT PROJECT

OF PARTICULAR TYPES OF OWN RESOURCES				
OPENING OF ACCOUNT FOR OWN RESOURCES IN THE NAME OF THE EUROPEAN COMMISSION AT THE CENTRAL BANK	<p>Collecting and exchange of experiences with EU Member States and development of materials related to opening and operations for the account of the own resources of the EU</p> <p>Request for opening the account</p> <p>Technical opening of the account</p> <p>EC seminar regarding the activities on the own resources account</p>	<p>The Central Bank of Montenegro (CBM)</p> <p>MF - State Treasury</p> <p>CBCG</p> <p>DG Budget</p>	<p>2016</p> <p>Before joining the EU</p> <p>Before joining the EU</p> <p>6 Months before joining the EU – BUDG seminar</p>	
HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT - EDUCATION AND PROFESSIONAL IMPROVEMENT	Workshops for specific areas of own resources of the EU	MF - Directorate, State Treasury, Customs, Tax Administration, Monstat	2017	TWINNING LIGHT PROJECT

	Examination of the system structure of own resources, procedures and experience of other EU member states	MF - Directorate, State Treasury, Customs, Tax Administration, Monstat	Continuously	
AMENDMENTS AND ADDENDUMS TO THE REGULATORY FRAMEWORK	<p>Analysis of the best practices regarding regulation of the area of own resources in the EU member states</p> <p>Analysis of the national legislation which regulates issue of the management of the own resources of the EU in Montenegro and eventually proposing amendments and addendums to current regulations</p>	<p>MF - Directorate</p> <p>MF - Directorate</p>	<p>2016</p> <p>2017</p>	<p>TWINNING LIGHT PROJECT</p> <p>TWINNING LIGHT PROJECT</p>

2. TRADITIONAL OWN RESOURCES

Using IPA 2014-2020 program, MCA are preparing Action Document, Reference IPA 2014/032022.3/ME/Customs - Support to the Customs Administration.

The specific objective of the Action is to strengthen the operational capacity of the Montenegrin Customs Administration in order to implement Customs transit procedures fully aligned to the external and internal Common/Community transit procedures of the European Union and in order to implement New Computerised Transit System (NCTS) current version. Total cost : 3.3 mil. National implementation is expected for 2018.

Other EU project will follow according with updated IIS strategy (coordination with EU/ DG TAXUD authorities).

GOAL	PLANNED ACTIVITIES	COMPETENT BODY	DEADLINE	IMPLEMENTATION OF ACTIVITIES
ESTABLISHMENT OF INFORMATION SYSTEM AND PROCEDURES FOR RUNNING ACCOUNTS A AND B	According to recommendations from the report of DG Budget in 'GLOBAL ASSESSMENT OF MONTENEGRO'S ABILITY TO APPLY THE OWN RESOURCES SYSTEM "from June 2015: establishing of the project team (PT), whose primary task will be defining and establishing of procedures necessary for running A and B accounts of traditional own resources (TOR)	Ministry of Finance - Customs Administration	February 2016	done

	<p>In order to establish accounts A and B, the overall organization of the management process of TOR should be determined, along with the responsibilities of the organizational units involved in the management of TOR system, defining procedures and deadlines regarding entry, billing, collection of payments and reporting, coordination between organizational units included in the TOR system</p> <p>Study regulations and requests of EU related to TOR accounting system</p> <p>Preparation of the accounting rules analysis of TOR system based on the A and B accounts, in line with experiences obtained from study visits to EU member states</p> <p>Preparatory activities concerning amendments and addendums of the Customs laws or other regulations that would regulate the forced execution on movable and immovable property (given that, according to article 226 of the Customs law, levy is prescribed on financial claims conducted by the CBM), to which the accounting records should adapted</p> <p>Define and label revenues that will be classified</p>	<p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance – Customs, Tax Administration,</p> <p>Ministry of Finance -</p>	<p>Jan– Apr 2016.</p> <p>May 2016</p> <p>November 2016</p> <p>May 2017</p>	<p>PT</p> <p>PT TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>PT TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p>
--	---	--	--	---

	<p>in separate accounts A and B, according to whether the claims are paid, unpaid but secured, unsecured or contested</p> <p>The preparatory activities for the adoption of the Guidelines for the implementation of the TOR system of the EU in the Customs Administration in Montenegro. Guidelines would define more precisely sources of TOR, TOR accounts (A and B) emerging of claims, bookkeeping deadlines, recording receivables on accounts A and B, reporting forms for the purposes of Customs Administration</p> <p>Development of Guidelines for the implementation of TOR system of the EU in the Customs Administration in Montenegro. Guidelines would define sources of TOR, TOR accounts (A and B) occurrence of claims, bookkeeping deadlines, recording receivables on accounts A and B, reporting forms for the purposes of Customs Administration</p> <p>Specification of functional requirements (Technical specification, procurement procedures) for the introduction of the application for managing accounts A and B, Reporting system and upgrading of existing</p>	<p>Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p>	<p>III quarter of 2017</p> <p>IV quarter of 2017</p> <p>IV quarter of 2017</p> <p>IV quarter of 2017</p>	<p>TAIEX CUSTOMS 2020</p> <p>PT</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020</p>
--	--	---	--	---

	<p>applications</p> <p>Upgrading of existing Information system, as well as addition to the section concerning reporting of the subsequent control and development of applicative solutions for the automatic generation of reports of A and B in accordance with Decision of Commission 97/245 / EC, with the implementation plan</p> <p>Adoption of the Guidelines for the implementation of the TOR system in the EU in the Customs Administration in Montenegro. Guidelines should define more precisely sources of TOR, TOR accounts (A and B) the occurrence of claims, bookkeeping deadlines, recording receivables on accounts A and B, reporting forms for the purposes of Customs Administration</p> <p>Based on the adopted Guidelines and reporting procedures of TOR, it is necessary to implement the management of the accounts A and B through the accounting system and consequently to develop the information system performance monitoring and supervision of A and B accounts.</p>	<p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p>	<p>September 2018</p> <p>October 2018</p> <p>November 2018</p>	<p>TWINNING LIGHT PROJECT</p> <p>PT TWINNING LIGHT PROJECT</p> <p>TAIEX CUSTOMS 2020 TWINNING LIGHT PROJECT</p>
--	---	---	--	---

	<p>In accordance with the IT solution adopt a Manual for its use.</p> <p>Testing of IT solutions for accounts A and B</p> <p>The implementation of the updated IS in pilot center</p> <p>Internal Audit revision of accounting system and IT solutions by internal audit body</p> <p>Training of employees</p> <p>Simulation of running A and B account (manual system)</p>	<p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p>	<p>December of 2018</p> <p>Middle of 2019</p> <p>September 2019</p> <p>October 2019</p> <p>November 2019</p> <p>IV quarter of 2016, I,II,III,IV quarter of 2017,2018</p>	<p>TWINING LIGHT PROJECT</p> <p>PT</p> <p>PT</p> <p>PT MF</p> <p>PT</p> <p>PT CUSTOM ADMINISTRATION</p>
--	---	--	--	---

ESTABLISHMENT OF THE REPORTING SYSTEM REGARDING TRADITIONAL OWN RESOURCES COLLECTED ON THE BASIS OF RESULTS OF DISCOVERED CASES OF FRAUD AND IRREGULARITIES	<p>Developing and establishing procedures necessary to prepare the annual reports on the results of inspections pursuant to Article 17.5 of Council Regulation 1150/2000</p> <p>Testing Reporting IT application</p> <p>Preparation of the pilot project related to reporting of detected cases of fraud and irregularities with the description, where the amounts exceed 10,000 €</p> <p>Analysis of report with a description of detected cases of frauds and irregularities, and gradual introduction of a unified reporting obligations for the entire custom system of Montenegro</p> <p>Submission of the simulation on reporting with a description of detected cases of frauds and irregularities involving traditional own resources in the amount of more than 10,000 €</p>	<p>Ministry of Finance - Customs Administration</p>	<p>IV quarter of 2017</p> <p>Mid 2019</p> <p>Jan - Mar 2019</p> <p>November 2019</p> <p>December 2018</p>	<p>TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p>

	<p>Seminar held by European Commission on OWNRES program and WOMIS IT program</p> <p>Preparation of the report on the obligations set out in subsequent controls, for which there is no guaranty of a customs debt, and that should be recorded in the account B (further development of the audit after customs procedure)</p> <p>Preparation of the report on confiscated goods through OWNERS program</p>	<p>Ministry of Finance - Customs Administration (EK)</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p> <p>Ministry of Finance - Customs Administration</p>	<p>Before joining the EU, according to the instructions of the EC</p> <p>III quarter 2019 (continuous)</p> <p>mid 2019</p>	<p>CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p> <p>PT, TAIEX, CUSTOM 2020</p>
HARMONIZATION OF THE REGULATION ON THE IMPLEMENTATION OF MONTENEGRIN CUSTOM LAWS WITH	Adoption of appropriate national regulations to harmonize the system of custom debt write-off with the Article 17 (2) of Council Regulation no. 1150/2000	Ministry of Finance - Customs Administration	IV quarter of 2017	TAIEX, CUSTOM 2020

EU REGULATION WITH SPECIAL REFERENCE TO HARMONIZATION OF SYSTEM CUSTOMS DEBT WRITE-OFF TO THE ARTICLE 17 (2) of COUNSIL REGULATION NO. 1150/2000 ON THE IMPLEMENTATION OF DECISION 94/728 / EC, BY EURATOM ON THE SYSTEM OF OWN RESOURCES IN COMMUNITY	The establishment and implementation of the EU system for writing off uncollectible debts (procedures)	Ministry of Finance - Customs Administration	Upon accession to the EU	TAIEX, CUSTOM 2020
---	--	--	--------------------------	--------------------

HARMONIZATION OF CUSTOM LAW WITH THE EU AQUIS	<p>Adoption of the Law on Amendments and Addendums to the Custom Law which will transpose provision of Article 220, paragraph 2, point b. in Community Customs Code</p> <p>Adoption of the Regulation on Amendments and Addendums to the Regulation for the implementation of the Customs Act which will harmonize the provisions of the Regulation with the European customs legislation regarding the amount to which it will carry out subsequent entry of the import or export duties</p> <p>Continuation of the preparation of the Custom Administration for the implementation of anti-dumping measures</p>	Ministry of Finance - Customs Administration Ministry of Finance - Customs Administration Ministry of Finance - Customs Administration	II quarter 2016 IV quarter of 2016 Continuing to EU accession	TAIEX, CUSTOM 2020 TAIEX, CUSTOM 2020 TAIEX, CUSTOM 2020
--	---	--	---	--

3. VAT-BASED ON OWN RESOURCES

GOAL	PLANNED ACTIVITIES	COMPETENT BODY	DEADLINE	IMPLEMENTATION OF ACTIVITIES
CALCULATION OF THE AVERAGE WEIGHTED VAT RATES AND POSITIVE AND NEGATIVE COMPENSATIONS	Compilation of the first Supply and Use table (SUT), compilation of theoretical VAT and its distribution by products and activities with aim to create inputs which are will be included in SUT and providing all required data for compilation of VAT weighted average rate from statistical system institutions. in creating input for involvement in SUT and securing statistical data for calculation for weighted VAT rate	Statistical Office of Montenegro, Ministry of Finance and Tax Administration	December 2018	Statistical Office works on preparation of the first Supply and Use table (SUT) for 2013. that should be available in December 2016. SUT will be starting point for calculation of theoretical VAT. Work on calculation of the theoretical VAT will be conducted during 2017-2018 in order to create inputs for calculation of weighted average VAT rate. Calculation of VAT weighted average rate (WAR) will be joint activity by Statistical Office and Tax administration. Tax administration have to provide necessary inputs for business entities that are in the system of VAT, business entities out of VAT and inputs on VAT data by

				products and activities in order to calculate theoretical VAT and its involvement in SUT, that will create conditions for calculation of VAT weighten average rate.
PREPARATION OF SIMULATION OF THE VAT STATEMENT	Development of simulation exercises on VAT for 2014 Experimental calculation of VAT weighted average rate for 2014.	Ministry of finance, Statistical Office of Montenegro and Tax administration Statistical Office of Montenegro	30 March 2016 30 March 2016	MONSTAT calculated the draft WAR only for Household final consumption expenditure (HFCE) for 2014. Currently it is only possible to compile WAR for HFCE because the this GDP components are available by Classification of individual consumption by purpose (COICOP). MONSTAT in the next period will work on compilation of SUT and exhaustiveness

	Verification of the simulation exercise by the EU Commission	DG Budget and Eurostat	II quarter of 2016	improvements and that will be good base for estimation of the WAR for all required GDP component.
HARMONISATION OF THE VALUE ADDED TAX ACT WITH THE EU ACQUIS COMMUNAUTAIRE	Law on Value Added Tax - harmonization with the EU acquis in the area of VAT and provisions of Directive 2006/112 / EC	Ministry of Finance - Tax Administration	IV quarter of 2016	In accordance with the plan of the program of accession of Montenegro, it is stated that the Law on Amendments and Addendums to the Law on Value Added Tax will be adopted in the fourth quarter of 2016. Given that in the forthcoming period it is planned revision of the mentioned document, there is a possibility that this deadline will be postponed.

4. OWN RESOURCES BASED ON GROSS NATIONAL INCOME

GOAL	PLANNED ACTIVITIES	COMPETENT BODY	DEADLINE	IMPLEMENTATION OF ACTIVITIES
HARMONIZATION OF GDP-GNI DATA	Calculation of GNI during 2015	Statistical Office of Montenegro	December 2015	MONSTAT compiled and published gross national income (GNI) for the period 2010-2014 according ESA 2010 methodology in December 2015. It was done transition of gross domestic product (GDP) data by applying international methodology and based on the Balance of payment statistical data produced by Central Bank of Montenegro.
	Pilot calculation of GDP according to the income approach during 2016 and 2017. Publishing of data during 2017	Statistical Office of Montenegro	December 2017	Defining sources and analysis of data which are necessary for the calculation of GDP according to the income approach during 2016 and 2017.god. The IPA 2013 national project will cover the

	<p>Improvement of calculating exhaustiveness estimation of GDP and GNI is a continuous process that will continue in the next period and it will cover the inclusion of illegal activities by the end 2018</p> <p>Preparation of the first Supply and use table for 2013</p>	<p>Statistical Office of Montenegro</p> <p>Statistical Office of Montenegro</p>	<p>December 2018</p> <p>December 2016</p>	<p>activity on the estimation of the GDP by income approach.</p> <p>The calculated GDP partly includes an assessment of the non-observed economy for legal activities (sub-reporting). The forthcoming IPA 2013 national project which is going to start on the beginning of 2016 with duration of 2 years will cover the work on improving GDP exhaustiveness estimation following the Eurostat tabular approach. Collecting data from potential sources, defining methodology and calculation of illegal activities during 2016. and 2017.</p> <p>MONSTAT carried out statistical survey for collecting detail data on the income, expenditure and inventories structure in November 2014 with the technical support of the finalized IPA 2010 national project. The work on</p>
--	--	---	---	--

	Preparation of the documents GNI Inventory	Statistical Office of Montenegro	December 2017	compilation of balanced SUT table will be continued with IPA 2013 national project. Monstat has prepared a document "Description of the sources and methods for calculating GDP" which is regularly updated and will be the basis for creating a new document "GNI Inventory" by the end of 2017. The preparation of GNI Inventory is supported with IPA 2014 multi-beneficiary project.
--	--	----------------------------------	---------------	---

5. PROTOCOL ON PRIVILEGES AND IMMUNITIES (PPI)

GOAL	PLANNED ACTIVITIES	COMPETENT BODY	DEADLINE	IMPLEMENTATION OF ACTIVITIES
HARMONIZATION WITH DIRECTIVE OF COUNCIL 2006/79 EC FROM OCTOBER 5. 2006. ON EXEMPTION FROM TAXES ON IMPORTS OF SMALL CONSIGNMENTS OF GOODS OF NON-COMMERCIAL NATURE FROM THIRD COUNTRIES	Amendments to the Law on Value Added Tax (This is also relates to exemptions of excise duties and VAT for supplies to diplomats and international organizations such as the NATO and the EU delegation in the EU)	Ministry of Finance - Tax Administration	October 2016	
HARMONIZATION WITH DIRECTIVE OF COUNCIL 2007/74/EU ON THE EXEMPTION FROM VALUE ADDED TAX AND EXCISE DUTIES ON GOODS IMPORTED FOR PEOPLE TRAVELING FROM THIRD COUNTRIES	Amendments to the Customs Laws Regulation on the procedure for obtaining exemption from customs duties	Ministry of Finance - Customs Administration Ministry of Finance - Customs Administration and Tax Administration	To EU accession To EU accession	

Obaveze institucija nosioca aktivnosti za ispunjavanje mjera predviženih Akcionim planom za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori u predpristupnom periodu

Shodno definisanim aktivnostima u ispunjenju mjera sa ciljem njihovog blagovremenog i preciznog ispunjenja i rokom ispunjenja mjera, po poglavljima podijeljene su obaveze institucija nosioca aktivnosti

I OPŠTI ADMINISTRATIVNI USLOVI U OBLASTI SOPSTVENIH SREDSTAVA EVROPSKE UNIJE

U nadležnosti **Direktorata za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima Evropske unije Ministarstva finansija** definisane su obaveze jačanja administrativnih kapaciteta za koordinaciju sistema sopstvenih sredstava Evropske unije, definisanje sistema procedura upravljanja sopstvenim sredstvima Evropske unije u Crnoj Gori i unaprjeđenje administrativnih kapaciteta za ispravno planiranje pojedinih vrsta sopstvenih sredstava Evropske unije.

1. *Jačanje administrativnih kapaciteta za koordinaciju sistema sopstvenih sredstava Evropske unije obuhvata:*
 - Kontinuirano jačanje administrativnih kapaciteta Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima Evropske unije, na osnovu preporuka Evropske komisije
 - Proučavanje iskustava koordinacionih jedinica ostalih država članica Evropske unije, na osnovu materijala dobijenih od pojedinih država članica Evropske unije i posjeta istima u obliku tehničkih konsultacija
 - Kontinuirano prikupljanje informacije o napretku u sprovođenju aktivnosti i mjera od državnih institucija uključenih u sistem sopstvenih sredstava Evropske unije
 - Koordinacija i sarađivanje u izradi svih dokumenata/materijala vezanih za poglavje 33
 - Kontinuirano proučavanje dokumenata Evropske komisije o sistemu sopstvenih sredstava EU
 - Učeće na studijskim putovanjima i seminarima povezanim sa sistemom sopstvenih sredstava EU
2. *Definisanje procedura sistema upravljanja sopstvenim sredstvima Evropske unije u Crnoj Gori obuhvata:*
 - Izradu Priručnika za sistem upravljanja sistemom sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori, kroz sprovođenje aktivnosti *twinning light* projekta
 - Donošenje propisa o određivanju državnih institucija koja će osiguravati ispravno funkcionisanje sistema sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori
3. *Unaprjeđenje administrativnih kapaciteta za ispravno planiranje pojedinih vrsta sopstvenih sredstava Evropske unije obuhvata:*
 - Definisanje modela za procjenu sopstvenih sredstava i izračunavanje budžetskih ravnoteža, kroz sprovođenje aktivnosti *twinning light* projekta

- Kontinuirana izrada projekcije uplata/doprinosa Crne Gore u budžet Evropske unije na osnovu sopstvenih sredstava Evropske unije za potrebe nacionalnog budžeta, kao i za buduće učešće u radnim tijelima Evropske unije

4. Razvoj ljudskih resursa – edukacija i stručno usavršavanje obuhvata

- Održavanje radionica za pojedina područja sistema sopstvenih sredstava Evropske unije, u okviru *twinning light* projekta

U nadležnosti **Centralne banke Crne Gore** definisana je obaveza otvaranja računa za sopstvena sredstva Evropske unije na ime Evropske komisije kod Centralne banke.

Aktivnosti Centralne banke u cilju otvaranja računa za sopstvena sredstva Evropske unije u saradnji sa Direktoratom državnog trezora Ministarstva finansija obuhvataju:

- Razmjenu informacija o iskustvima odabralih država članica Evropske unije za potrebe otvaranja i operacije po računu za sopstvena sredstva Evropske unije za potrebe rukovodstva Centralne banke
- Organizaciju seminara Evropske komisije na temu operacija po računu za sopstvena sredstva Evropske unije
- Komunikaciju s Evropskom komisijom u cilju definisanja tehničkih detalja oko otvaranja i funkcionisanja računa Evropske komisije
- Tehničko otvaranje računa za sopstvena sredstva Evropske unije
- Donošenje Ugovora o otvaranju i vođenju računa vlastitih sredstava Evropske unije, kao i Ugovora o otvaranju i vođenju računa Evropske komisije u eurima između Centralne banke i Evropske komisije
- Testiranja operativnog okruženja računa za sopstvena sredstva Evropske unije

II TRADICIONALNA SOPSTVENA SREDSTVA

U nadležnosti **Ministarstva finansija, odnosno Direktorata za poreski i carinski sistem i Uprave carina** definisane su obaveze koje se odnose na uspostavljanje Informacionog sistema i procedura za vođenje računa A I B; uspostavljanje sistema izvještavanja u vezi tradicionalnih sopstvenih sredstava koja se prikupljaju na temelju rezultata otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti; usklađivanje sistema otpisa carinskog duga; usklađivanje Carinskog zakona sa pravnom tekvinom Evropske unije, usklađivanje sistema administrativne saradnje u području naplate poreza i drugih javnih davanja sa direktivom Evropske unije i normativno uređenje postupanja sa javnim davanjima iz nadležnosti Uprave Carina i usklađivanje sistema administrativne saradnje u području naplate poreza i drugih javnih davanja sa direktivom Evropske unije

1. Uspostavljanje Informacionog sistema i procedura za vođenje A i B računa obuhvata:

- Uspostavljanje Projektnog tima čiji će osnovni zadatak biti definisanje i uspostavljanje nužnih postupaka za vođenje A i B računa tradicionalnih sopstvenih sredstava (TSS), u nadležnosti Direktora Uprave carina, sa jasno definisanim obavezama Projektnog tima
- Organizacija i podjela zaduženja odgovornih službi u cilju uspostavljanja A i B računa tradicionalnih sopstvenih sredstava
- Definisanje podjela zaduženja za buduće aktivnosti, nadležne službe za sprovođenje navedenog, i utvrđivanje metodologije za najefikasniji rad Projektnog tima
- Kontinuirano proučavanje propisa i zahtjeva vezanih uz A i B račune

Obaveze Projektnog tima

- Izraditi analizu s ciljem razumijevanja računovodstva TSS-a preko A i B računa, u skladu sa stečenim iskustvima iz radnih posjeta državama članicama Evropske unije (poređenje dobre prakse)
- Poređenje dobre prakse u skladu sa stečenim iskustvima iz radnih posjeta državama članicama EU te poređenje sa sadašnjim modelom računovodstvenog i informacionog sistema Uprave carina
- Aktivnosti Projektnog tima proširiti i na pilot područnu jedinicu
- Definisati i šifrirati prihode koji će se nalaziti na posebnim računima A i B – odvojiti računovodstveno prihode prema:
 - iznosima obaveza pokrivenih jemstvom
 - iznosima obaveza koji nisu pokriveni jemstvom
 - iznosima osporavanih obaveza
- Pripremne radnje za donošenje proceduralnog Upustva o evidenciji prava Unije i postupcima izvještavanja TSS u kojoj će biti specifikovani izvori TSS-a, računi TSS-a (A, B), nastanak potraživanja, rokovi za knjiženje, razgraničenje knjiženja u Upravi carina, obrasci za različita izvještavanja za potrebe Uprave carina
- Izrada radne verzije Korisničkog priručnika o sistemu tradicionalnih sopstvenih sredstava (carina) Evropske unije u Crnoj Gori
- Izrada proceduralnog Upustva o evidentiranju prava Unije i postupcima izvještavanja TSS u kojoj će biti specifikovani izvori TSS-a, računi TSS-a (A, B), nastanak potraživanja, rokovi za knjiženje, razgraničenje knjiženja u Upravi carina, obrasci za različito izvještavanje za potrebe Uprave carina, kroz sprovođenje aktivnosti *twinning light* projekta
- Specifikacija funkcionalnih zahtjeva za nadogradnju postojeće aplikacije u skladu s primjedbama Evropske komisije
- Nadogradnja postojećeg Informacionog sistema za izradu automatskog sastavljanja izvještaja računa A i B u formatu propisanom u Odluci Komisije 2009/504/EZ, Euratom, sa planom realizacije, putem *twinning light* projekta
- Izrada projektne dokumentacije upravljanja A i B računima

- Nakon prihvaćene projektne dokumentacije od strane Projektnog tima, razvoj same aplikacije od strane ugovornog partnera, koja će omogućavati utvrđivanje i knjiženje na A i B račune kao i izradu automatskog sastavljanja propisanih izvještaja
- Funkcionalno testiranje Aplikacije u pilot područnoj jedinici
- Nadogradnja informacionog sistema - Aplikacije za upravljanje A i B računima uvođenjem sistema za praćenje nenaplativih dugova
- Izrada predloga specifikacije zahtjeva za uvođenje sistema praćenja nenaplativih dugova u kojem bi se izdvajali i iznosi koji će služiti za procjenu nenaplativih iznosa, koje je potrebno prikazati u zadnjem tromjesečnom izvještaju računa B za prethodnu godinu
- Donošenje Upustva evidentiranju prava Unije i postupcima izvještavanja TSS u kojoj će biti specifikovani izvori tradicionalnih sopstvenih sredstava, A i B računi, nastanak potraživanja, rokovi za knjiženje, razgraničenja knjiženja u Upravi carina, obrasci za različita izvještavanja za potrebe Uprave carina, kroz sprovođenje aktivnosti iz *twinning light* projekata
- Izrada Upustva za upravljanje sistemom tradicionalnih sopstvenih sredstava Evropske unije u Upravi carina
- Objedinjavanje radne verzije Carinskog priručnika i Upustva u jedan dokument u kojoj će se izvršiti sva ažuriranja skladno preporukama sa održanih misija Evropske komisije u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija
- Na temelju Upustva o evidentiranju prava Unije i postupcima izvještavanja tradicionalnih sopstvenih sredstava, integracija A i B računa (IS aplikacija) u postojeći računovodstveni sistem
- Funkcionalno testiranje navedene Aplikacije prema specifikovanim poslovnim pravilima s ciljem provjere odgovara li Aplikacija za upravljanje A i B računima odgovara poslovnim zahtjevima Projektnog tima
- Probni rad u pilot područnoj jedinici, testiranja Aplikacije u radnom okruženju
- Postepeno uključivanje ostalih područnih jedinica u pilot projekt
- Donošenje korisničkih upustava za služenje Aplikacijom posebnih računa A i B i dostavljanje iste područnim jedinicama
- Testiranje i implementacija nadograđenog informacionog sistema u pilot centru
- Imenovati tim koji bi se sastojao od članova organizacionih jedinica nadležnih za IT sistem, finansije, obavezna davanja, unutrašnji nadzor kao i područne jedinice koja je nosilac pilot testiranja
- Postepeno uključivanje ostalih područnih jedinica u pilot projekt
- Revizija sistema dograđenog IS od strane interne revizije (Uvid u ažuriranja u Aplikaciji, izvršene obračune za A i B račune, povraćaje, kao i uključene podatke o prinudnim naplatama preko Poreske uprave)
- Edukacija službenika (Izrada predloga edukacije vezane uz Aplikaciju za upravljanje A i B računima s planom realizacije koji obuhvata sve organizacione jedinice Uprave carina, sprovođenje seminara/radionica radi dalje edukacije carinskih službenika za obavljanje poslova vezanih uz sistem tradicionalnih sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori - primjena Upustva Uprave carina, korišćenje Aplikacije za upravljanje A i B računima, sastavljanje izvještaja vezanih za izvještavanje

- Evropske komisi, stručni sastanci predstavnika Projektnog tima Uprave carina sa službenicima koji su uključeni u poslove tradicionalnih sopstvenih sredstava iz svih područnih jedinica)
- Vježba simulacije A i B računa (Kontinuirana izrada simulacija kroz Aplikaciju, kontinuirana izrada simulacija unutar pilot projekta u Aplikaciji za upravljanje A i B računima, simulacije obračuna za račune A i B na nacionalnom nivou)
2. *Uspostavljanje sistema izvještavanja u vezi tradicionalnih sopstvenih sredstava koji se prikupljaju na temelju rezultata otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti, a u nadležnosti Uprave carina obuhvata:*
- Izrada godišnjih izvještaja o rezultatima inspekcijskih nadzora na osnovu Uredbe Vijeća br. 1150/2000, članak 17/5 koji će sadržavati podatke o detaljima, rezultatima, najvažnijim problemima i načelnim pitanjima
 - Izrada pilot projekta s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti, a odnose se na prava veća od 10.000 € i izvještajem o otkrivenim slučajevima prevara i nepravilnosti
 - Analiza izvještavanja s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti te postupno uvođenje obaveze istovjetnog načina izvještavanja za cjelokupno carinsko područje Crne Gore
 - Izrada obrasca za izvještavanje s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnostima sa detaljnim upustvima o načinu popunjavanja i slanje istog svim organizacionim jedinicama na carinskom području Crne Gore
 - Izrada i donošenje upustva za korisnike OWNRES sistema
 - Podnošenje simulacije izvještaja s opisom otkrivenih slučajeva prevara i nepravilnosti koji uključuju tradicionalna sopstvena sredstva u iznosu većem od 10.000 €
 - Kontinuirana izrada i dostava Evropskoj komisiji izvještaja o otkrivenim slučajevima prijevara i nepravilnosti
 - Izrada Upustva za korisnike OWNRES sistema u Upravi carina
 - Seminar Evropske komisije o OWNRES programu i WOMIS IT programa
 - Izrada izvještaja o utvrđenim obvezama u naknadnim kontrolama, a za koje ne postoji osiguranje carinskog duga, pa ih treba proknjižiti na račun B (dalji razvoj revizije nakon carinskog postupka)
 - Strateški plan kontrola Uprave carina
 - Kontinuirano izvještavanje o utvrđenim nepravilnostima u sprovođenju inspekcijskih nadzora i provjera, putem mjesecnih izvještaja.
 - Izrada izvještaja o zaplijenjenim robama putem OWNERS-a
 - Kontinuirana izrada izvještaja o zapljenama cigareta s opisom otkrivenih slučajeva
3. *Usklađenje sistema otpisa carinskog duga sa članom 17.2 (2) Uredbe vijeća br. 1150/2000 o sprovođenju odluke 2007/436/EZ, EUROATOM o sistemu sopstvenih sredstava Evropskih zajednica, u nadležnosti Direktorata za poreski i carinski sistem obuhvata:*
- Donošenje propisa u smislu usklađivanja sistema otpisa carinskog duga

- Uspostavljanje i primjena sistema Evropske unije za otpis nenaplativih dugova (procedure)
- Analiza pravnog okvira i ostale relevantne dokumentacije
- Izrada Priručnika o sprovođenju postupka otpisa tradicionalnih sopstvenih sredstava i o postupku izvještavanja Evropske komisije u sistemu WOMIS
- Donošenje Upustva za sprovođenje postupka otpisa tradicionalnih sopstvenih sredstava
- Dostavljanje uputstva svim organizacionim jedinicama Uprave carina, koje će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji

4. *Usklađivanje Carinskog zakona sa pravnom tekovinom Evropske unije, u nadležnosti Direktorata za poreski i carinski sistem obuhvata:*

- Usklađivanje nacionalnog Carinskog zakona kojim će se preuzeti odredba člana 220. stav 2. tačka b. Carinskog kodeksa Zajednice
- Usklađivanje nacionalnog Carinskog zakona kojim će se uskladiti odredbe Uredbe sa evropskim carinskim propisima u pogledu visine iznosa do kojih se neće sprovoditi naknadno knjiženje uvozne ili izvozne carine
- Nastavak sprovođenja priprema Uprave carina za sprovođenje antidampinških mjera

5. *Usklađivanje sistema administrativne saradnje u području naplate poreza i drugih javnih davanja sa Direktivom 2010/24/EU i normativno uređenje postupanja sa javnim davanjima nadležnosti Uprave carina, u nadležnosti Direktorata za poreski i carinski sistem obuhvata:*

- Uključivanje javnih davanja iz nadležnosti Uprave carina (carina, akciza i posebnih poreza) u sistem administrativne saradnje u području naplate poreza i drugih javnih davanja

6. *Usklađivanje sistema administrativne saradnje u području naplate poreza i drugih javnih davanja sa Direktivom 2010/24/EU u nadležnosti Direktorata za poreski i carinski sistem obuhvata:*

- Donošenje izmjena i dopuna poreskog zakona u dijelu odredbi o administrativnoj saradnji između država članica evropskih zajednica za područje poreza

III SOPSTVENA SREDSTVA PO OSNOVU POREZA NA DODATU VRIJEDNOST

U nadležnosti **Ministarstva finansija, odnosno Direktorata za poreski i carinski sistem i Poreske uprave, i Zavoda za statistiku** definisane su aktivnosti Izračunavanja prosječne ponderisane stope PDV – a, pozitivnih i negativnih kompenzacija, izrada simulacije izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a i usklađivanje Zakona o porezu na dodatu vrijednost sa pravnom tekovinom Evropske unije

1. *Izračunavanje prosječne ponderisane stope PDV-a, pozitivnih i negativnih kompenzacija, koje je u nadležnosti Zavoda za statistiku obuhvata*

- Kreiranje Upitnika o strukturi inputa za pravne subjekte iz finansijskog sektora
- Kreiranje Upitnika (prvenstveno za korisnike državnog budžeta - škole, bolnice, dječji vrtići) kako bi se što kvalitetnije mogli odrediti proizvodi s trenutno važećim stopama PDV-a za potrebe izračunavanja prosječne ponderisane stope
- Kreiranje Upitnika o strukturi inputa za fizičke subjekte koji su izvan sistema PDV-a, na nivou koji omogućava primjenu specifičnih stopa PDV-a
- Primjena specifičnih PDV stopa na dovoljno detaljno strukturisane robne grupe prema KPD klasifikaciji za sve rashodne komponente BDP-a: lična potrošnja domaćinstva, potrošnja opšte države i neprofitnih institucija u službi domaćinstva, bruto investicija uključujući zalihe i izvoz

2. *Izrada simulacije izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a obuhvata:*

- Prikupljanje, analizu i obradu podataka potrebnih za izradu simulacije Izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a, na sljedeći način:

Izračunavanje prosječne ponderisane stope u nadležnosti Poreske uprave u saradnji sa Zavodom za statistiku

Izrada konačne verzije simulacije Izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a u nadležnosti Poreske uprave

Slanje konačne verzije simulacije Izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a Evropskoj komisiji u nadležnosti Ministarstva finansija – Direkcije za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima Evropske unije, nakon pripremanja izvještaja od strane Poreske uprave

Kontrolne posjete Evropske komisije u nadležnosti Ministarstva finansija – Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima Evropske unije u saradnji s kolegama u Misiji Crne Gore u Briselu

Organizacija kontrolnih posjeta s Evropskom komisijom i svim institucijama uključenim u izradu simulacije Izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a u nadležnosti Ministarstva finansija – Direkcija za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima Evropske unije

3. *Usklađivanje Zakona o porezu na dodatu vrijednost sa pravnom tekvinom Evropske unije, u nadležnosti Direktorata za poreski i carinski sistem, obuhvata*

Usklađivanje Zakona o porezu na dodatu vrijednost s pravnom tekvinom Evropske unije na području PDV-a i odredbama Direktive Vijeća br. 2006/112/EZ, u saradnji s Evropskom komisijom

IV SOPSTVENA SREDSTVA NA OSNOVU BRUTO NACIONALNOG DOHOTKA

U nadležnosti **Zavoda za statistiku** definisane su aktivnosti na usklađivanju BDP – BND koje obuhvataju

- Dostavljanje podataka od nacionalnih računa na zahtjev Eurostat - a u okviru pregovaračkog poglavlja 18: Statistika
- Kontrolu usklađenosti metodologija za izračun podataka u skladu sa Evropskom sistemom državnih računa
- Uključivanje neobuhvata BDP-a („sive ekonomije“) na sve tri strane obračuna BDP-a (proizvodnoj, dohodovnoj i rashodnoj) u tekućim cijenama
- Ažuriranje i dostavljanje Opisa metoda i izvora podataka za obračun BND-a prema dogovoru s Eurostat-om
- Usklađivanje u sklopu EU projekata

V PROTOKOL O POVLASTICAMA I IMUNITETU (PPI)

U nadležnosti **Ministarstva finansija, odnosno Direktorata za poreski i carinski sistem** definisane su aktivnosti na usklađivanju zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije koje obuhvata :

1. *Usklađivanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije - oslobođenja po direktivi 2008/118/EZ i Uredbe 31/96/EZ, i članu 151. (1) directive Vijeća 2006/112/EZ (PDV)*

ZAKLJUČCI:

1. Vlada je usvojila *Informaciju o ispunjavanju obaveza definisanih kroz pregovaračko poglavlje 33 - Finansijske i budžetske odredbe sa Predlogom akcionog plana za uspostavljanje sistema sopstvenih sredstava Evropske unije u Crnoj Gori za period 2016 - 2020 i definisanim obavezama institucija nosioca aktivnosti za ispunjavanje mjera iz Akcionog plana*
3. Zadužuje se Ministarstvo finansija da polugodišnje izvještava Vladu o realizaciji Akcionog plana